

містах, а районні центри, як правило, та інші адміністративно-територіальні одиниці позбавлені таких надходжень.

Вагомою ділянкою роботи в частині мобілізації податку на доходи фізичних осіб є податковий контроль, а тому сьогодні повинні бути спрямовані зусилля органів податкової служби на ефективність і результативність податкового контролю. В даному контексті, на нашу думку, необхідно:

– удосконалити боротьбу з незаконним ухиленням від сплати податків і нелегальною мінімізацією податкових зобов'язань;

– активізувати роль попереднього документального контролю (камеральних перевірок) і підвищити фінансову та адміністративну відповідальність за результатами виявлених правопорушень;

– цілеспрямовано відбирати для проведення документальних перевірок найбільш частих порушників податкового законодавства.

Література:

1. Ставки оподаткування доходів фізичних осіб в деяких країнах світу. URL: <http://excitingfinance.com> (дата звернення 20.09.2018).

2. Небильцова В.М. Оподаткування доходів фізичних осіб в Україні в порівнянні зі світовим досвідом. *Наукові праці НУХТ*. 2012. № 44. С. 196-203.

Бойко Діана Романівна

ст. гр. Ф-42, ТНЕУ

Науковий керівник – к.е.н. Петрушка О. В.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РЕФОРМУВАННЯ ПЕНСІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

Пенсійне забезпечення є важливою складовою соціальної політики держави й одночасно вважається невід'ємним компонентом системи соціального захисту і соціальної безпеки. Від ефективності цієї системи залежить добробут населення та рівень стабільності в суспільстві. Важливим завданням на сучасному етапі соціально-економічних перетворень у нашій країні є реформування пенсійної системи. Адже від цього реформування залежить підвищення рівня соціального забезпечення пенсіонерів, забезпечення сталого розвитку держави. Хоч урядом, було здійснено ряд важливих кроків у реформуванні пенсійної системи, на сьогодні ми не спостерігаємо прогресу у вирішенні найгостріших соціальних проблем. Тож можемо сказати, що дана реформа є ще повністю незавершеною, адже: по-перше, пенсія не захищає від бідності;

по-друге, система залишається соціально несправедливою; по-третє, Пенсійний фонд України не може обійтись без дотацій із бюджету тощо.

З прийняттям законів України «Про загальнообов'язкове державне страхування» [1] і «Про недержавне пенсійне забезпечення» [2] в 2004 розпочато впровадження пенсійної реформи, що полягає в переході до трирівневої пенсійної системи. Так, згідно із законодавством існує три рівні пенсійної системи – солідарна, накопичувальна та система недержавного пенсійного забезпечення. Фактично в Україні працює солідарний рівень пенсійної системи, який полягає в тому, що застраховані особи сплачують страховий внесок, який одразу покриває пенсійні виплати існуючим пенсіонерам. За твердженням авторитетних учених, державне пенсійне страхування в найближчі 50 років відіграватиме роль провідного пенсійного інституту, оскільки поєднує в собі сильні фактори: особисту відповідальність працівників і роботодавців, а також солідарну допомогу, яка, однак має свої чітко окреслені межі перерозподілу ресурсів між застрахованими – не більше 25-30% від здійснених внесків [3, с. 94-95].

Функціонування вітчизняної солідарної пенсійної системи в умовах трансформаційних процесів негативно позначилось на соціальній справедливості пенсіонерів. Сьогодні існує значна відмінність у визначенні розмірів пенсій для окремих категорій громадян, чимало різних пільг на одержання спеціальних видів пенсій, що суперечить страховим принципам державного пенсійного страхування. Саме криза солідарної системи пенсійного страхування служить передумовою для запровадження обов'язкової накопичувальної складової пенсійного страхування в Україні [4, с.123].

Уряд турбується про вдосконалення пенсійної системи України, зокрема, триває робота над запровадженням накопичувальної системи пенсійного страхування та розвитком добровільної системи недержавного пенсійного забезпечення. Запустити другий рівень пенсійного страхування урядовці планують вже з 1 січня 2019 року. На думку багатьох вчених, накопичувальна система допоможе не тільки збільшити розмір пенсій працівників а й підвищить рівень прозорості пенсійної системи, забезпечить фінансову стійкість та збалансованість пенсійної системи у довгостроковій перспективі.

Для розвитку третього рівня пенсійної системи України – недержавного пенсійного забезпечення – перешкоджають наступні причини:

- низький рівень довіри населення до недержавного пенсійного страхування, фінансово-кредитних установ зокрема;
- недосконалість законодавчої бази;
- низький рівень доходності пенсійних активів;

– відсутність забезпечення повернення пенсійних вкладів та ін.

Низька громадська активність населення в нашій державі, низький рівень взаємної довіри, високий рівень залежності від роботодавців, відсутність відповідних позитивних традицій значно послаблюють профспілковий рух, часто роблять офіційні профспілкові організації ефемерними [5, с.94]. Для вирішення вище зазначених проблем та удосконалення пенсійної системи доцільно реалізувати на практиці ряд заходів, а саме:

– запровадження накопичувальної системи пенсійного страхування. У даному випадку варто скористатись досвідом США – соціальний внесок має в рівних пропорціях сплачуватись як працівниками (3,5%), так і роботодавцями (3,5%) [6, с.22];

– зменшення рівня тіньових доходів, шляхом популяризації недержавних корпоративних фондів. Для заохочення роботодавців держава повинна надати їй певні податкові пільги;

– проведення інформаційних та пояснювальних заходів, з метою підвищення довіри населення до недержавних пенсійних фондів.

Література:

1. Закон України Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування від 09.07.2003 № 1058-IV. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1058-15> (дата звернення 20.09.2018р.).

2. Закон України Про недержавне пенсійне забезпечення від 09.07.2003 № 1057-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4225-17> (дата звернення 20.09.2018).

3. Роик В. Д. Государственное и договорное регулирование заработной платы и пенсионного обеспечения. Зарубежный и отечественный опыт: моногр. за ред. В. Д. Роик. М.: МИК, 2008. 304 с.

4. Петрушка О. В. Накопичувальна система державного пенсійного страхування: переваги та ризики запровадження в Україні. *Світ фінансів*. 2015. № 1. С. 119-127.

5. Кириленко О., Петрушка О. Інституційні основи державного пенсійного страхування в Україні. *Журнал європейської економіки*. 2013. Т. 12. № 1. С. 79-95.

6. Петрушка О., Баніт Ю. Досвід реформування пенсійних систем зарубіжних країн та його використання в Україні. *Наука й економіка*. 2015. № 1. С. 19-27.

7. Кириленко О.П., Козак Г.І. Захист пенсійних накопичень у контексті інвестиційної діяльності недержавних пенсійних фондів. *Фінанси України*. 2012.№2. С. 38-49